

VIRTUAL NAKBA MUSEUM JAARVERSLAG 2025

1. BESTUURSVERSLAG

1.1. Algemeen

Naam stichting: Virtual Nakba Museum
Opgericht: 8 januari 2025
Culturele ANBI: sinds 8 januari 2025
Vestigingsplaats: Rotterdam
RSIN: 867464860
KvK inschrijving: 96089849
Bankrekening: NL57 ABNA 0141 8074 23
Website: <https://VirtualNakbaMuseum.org>

De stichting heeft ten doel (artikel 2 Akte van Oprichting):

- a. *het optimaal virtueel zichtbaar maken, beschermen en uitdragen van het cultureel erfgoed van landen en volken, in het bijzonder wanneer dit erfgoed kwetsbaar is, zoals in de eerste plaats het cultureel erfgoed van Palestina;*
- b. *het wereldwijd bevorderen van de bewustwording van het hiervoor bedoelde cultureel erfgoed;*
- c. *het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.*

1.2. Inleiding

Dit is het eerste jaarverslag van onze stichting.

Na de nodige overwegingen, ervaringen en voorbereidingen werd de stichting begin 2025 opgericht. Uit betrokkenheid en vol enthousiasme. Maar de aanloop in 2024 maakte al snel duidelijk dat de realisatie van de eerste fase van ons plan – het via een website in beeld brengen van een aantal kleinschalige fysieke Palestijnse musea – vele hindernissen zou kennen. Het heeft er ook toe geleid dat aan het einde van dit eerste jaar is besloten tot een koerswijziging. Naast het handhaven van ons streven om genoemde musea waar mogelijk nog in beeld te brengen (inclusief eventuele verwijzingen naar openbare links van musea), zullen wij ons nu primair richten op een totaal gedigitaliseerd visueel museum.

1.3. doel en realisatie

Achterliggende gedachte was dat als het nog beschikbare erfgoed op zo breed mogelijke wijze binnen de eigen context zichtbaar gemaakt zou worden, dit de verontwaardiging over etnische zuivering – etnic cleansing – dusdanig zou aanwakkeren dat daardoor de bereidheid zou toenemen om daar op enigerlei wijze actie tegen te ondernemen. Dit onverminderd ook andere manieren om het bestaande onrecht onder de aandacht te brengen.

De idee om dit door middel van een fysiek museum te doen, werd al snel verworpen. Want zo'n fysiek museum zou immers slechts op locatie bezocht kunnen worden: een beperking die haaks stond op onze wens om zoveel mogelijk personen te kunnen bereiken. Bovendien voelde het niet

goed om objecten die in hun oorspronkelijke omgeving thuis horen, daaraan te onttrekken. Ook was dus een argument dat, weliswaar virtueel, toegang verschaffen tot de veelal emotioneel ontstane kleinschalige musea (in zaaltjes, woonkamers en in tenten in vluchtelingenkampen) voor de 'bezoeker' tot een grotere betrokkenheid zou leiden.

Via internet werd vervolgens gezocht naar deze kleinschalige musea in Palestina en Libanon. Door middel van artikelen, fotoreportages, interviews en sociale media konden we er een aantal opsporen.

De volgende stap was het vinden van fotografen ter plekke die in staat en bereid zouden zijn om de gewenste opnamen te maken. We prijzen ons gelukkig dat de Frans-Duitse fotojournalist Philippe Pernot zich als vrijwilliger beschikbaar stelde. Onze stichting hoefde hem slechts enkele aanvullende attributen voor zijn apparatuur beschikbaar te stellen, waarna hij aan het werk ging.

Maar ondertussen was het geweld in het Midden-Oosten alleen maar toegenomen. Daardoor werd onze fotograaf persona-non-grata in Palestina, zodat hij de gemaakte afspraak in Bethlehem niet na kon komen. En in Libanon liepen zijn gemaakte afspraken eveneens spaak omdat ook daar bombardementen plaatsvonden en/of de eigenaar van een museum gevlucht was.

Het is niet alleen van belang voor het te bieden inzicht dat diverse musea virtueel zichtbaar worden. Maar minstens zo belangrijk is dat wij als stichting al minimaal één voorbeeld kunnen geven wat ons voor ogen staat. Ook al is één voorbeeld uiteraard te weinig om daarmee al contact met andere musea met een verzoek om samenwerking te kunnen opnemen, of om mensen te enthousiasmeren om aan onze stichting te doneren. Pogingen daartoe hebben we daarom dus ook nog niet gedaan. Maar dat eerste museum was wél belangrijk.

Zo kwamen we in Bristol (Verenigd Koninkrijk) terecht en vonden we het Palestine Museum & Cultural Centre bereid om hun museum op onze kosten te laten fotograferen en als virtueel museum beschikbaar te stellen – zie <https://zien360.online/20250211-bristol-palestine-museum/>. Bovendien interessant omdat dit museum niet alleen een museum maar ook een cultureel centrum is en daarmee een goed voorbeeld hoe de gewenste bewustwording gecreëerd kan worden. De opnamen zijn gemaakt door Martin Jan Hoekstra, directeur van Zien360°, die dit materiaal ook virtueel zichtbaar heeft gemaakt. Daarbij draagt hij het initiatief van onze stichting een warm hart toe. Zo rekent hij een gereduceerd tarief voor zijn werkzaamheden én brengt hij zijn reistijd voor het maken van opnamen – zelfs in het buitenland – niet in rekening. Om de opnamen zo succesvol mogelijk te laten zijn heeft onze stichting gespecialiseerde fotoapparatuur aangeschaft. Waar beschikbaar hebben we ook openbare links van musea toegevoegd die zelf hun museum of een relevante tentoonstelling gedigitaliseerd hebben.

Daarnaast hebben we de mogelijkheid onderzocht om aan de hand van oude foto's en filmfragmenten verloren gegane cultureel historische gebouwen in 3D te reconstrueren. Daarvoor komt in toenemende mate gespecialiseerde software op de markt. En ook AI wordt steeds 'slimmer'. De voorlopige conclusie is dat het verstandig is om de software technische ontwikkelingen nog even af te wachten om te voorkomen dat we met moeizame oplossingen iets bereiken dat enkele maanden later op een veel eenvoudiger wijze te realiseren is.

Ook zijn er in het belang van onze doelstelling vanuit het bestuur diverse evenementen bezocht. Zo bezochten wij op 6 februari de fototentoonstelling van de Nederlandse fotograaf met Palestijnse

roots Sakir Khader in Foam Amsterdam. En op 12 december de fototentoonstelling annex lezing van de Palestijnse fotojournalist en cineast Mohammed Zaanoun in PAX Utrecht. In beide gevallen in de hoop via hen aan geschikte fotografen in Palestina te komen.

Op 5 juli bezochten we de tentoonstelling Geredde schatten uit Gaza – 5.000 jaar geschiedenis in het Institut du Monde Arabe in Parijs. Zeker interessant, maar ongeschikt om daar een virtuele presentatie van te maken (zo het Instituut daar al toestemming zou hebben gegeven, aangezien veel materiaal uit diverse andere musea afkomstig was).

Van een heel andere orde was de tentoonstelling Gaza Travel Agency die wij op 25 oktober in Eindhoven bezochten. Het betrof een fikse container die daar was geplaatst in het kader van de Dutch Design Week. De inrichting van de container was een soort uitvergroting van de folder Bring Gaza Home. Het leidde ter plekke met veel bezoekers tot een levendige discussie. Dus zeker iets om ook bij ons virtueel museum te betrekken.

1.4. organisatie

Het bestuur van de stichting bestond in 2025 uit:

- Benji de Levie – voorzitter;
- Nazha Rustom – secretaris;
- Simon Jonker – penningmeester.

Het bestuur kwam eenmaal fysiek bij elkaar, op 8 januari, voorafgaand aan het bezoek aan de notaris, en zo nu en dan was er één-op-één overleg. Daarnaast werd waar nodig digitaal afgestemd.

De bestuurders hebben geen beloning voor hun werkzaamheden ontvangen. Eventuele gemaakte kosten (zoals voor het bezoeken van tentoonstellingen) zijn zonder uitzondering door de bestuurders zelf gedragen.

De stichting heeft geen medewerkers in dienst.

Als vrijwilliger heeft Susanne de Klerk zich beschikbaar gesteld en zij ondersteunt de penningmeester. Daarbij heeft zij afgezien van de vrijwilligersvergoeding.

1.5. vooruitblik

We kunnen er kort over zijn: 2025 was dus geen succes.

Geen der voor ogen staande kleinschalige musea in Palestina en Libanon kon in beeld gebracht worden. Daardoor was het ook niet zinvol om al de publiciteit of donateurs te zoeken.

De ervaringen van afgelopen jaar hebben ons duidelijk een nieuwe richting gewezen: in plaats van het fotograferen en virtualiseren van fysieke musea, gaan we nu geheel digitaal. Dus we ontwerpen een virtueel *digitaal* museum met een groot aantal virtuele expositieruimten. En die ruimten gaan we vullen met foto's, video's, teksten en objecten.

Voordeel van deze nieuwe aanpak is dat we het museum op voorhand thematisch kunnen inrichten, in plaats dat de samenhang door middel van een overall-indexering moet worden gecreëerd. De verwachting daarbij is dat ook musea die niet primair op Palestina zijn gericht maar wél over Palestijns materiaal beschikken, gemakkelijker hun medewerking kunnen geven. Want al het materiaal blijft gewoon in het oorspronkelijke museum en wordt dáár gefotografeerd, zo nodig in 3D. Datzelfde voordeel geldt uiteraard ook cultureel erfgoed van andere landen.

Een ander voordeel is dat gemakkelijker deel-tentoonstellingen kunnen worden voorbereid, bijvoorbeeld door de Palestijnse gemeenschap in Nederland, met behulp van hun eigen voorwerpen ter herinnering aan Palestina. En uiteraard blijven we ons inspannen om zoveel

mogelijk van de nog bestaande kleinschalige buitenlandse locale musea in beeld te brengen.

We zullen ons komend jaar vooralsnog minder richten op niet-Palestijns cultureel erfgoed. Want eerst willen we een voldoende compleet overzicht van één gebied beschikbaar. Want daarna is de digitale virtuele infrastructuur uitgetest en beschikbaar voor aanvullende toepassingen.

2. FINANCIËEL VERSLAG

2.1. financieel beleid

Zolang nog weinig concreets getoond kan worden, werd/wordt nadrukkelijk niet aan fondswerving gedaan. Want een succesvolle fondswerving kun je maar één keer doen en daar moet de situatie dan wel geschikt voor zijn.

Teneinde er zeker van te zijn dat er voor een aantal jaren desondanks voldoende financiële middelen beschikbaar zijn is er op voorhand één donateur gezocht en bereid gevonden: gedurende vijf jaar (ingaaende 2025) wordt € 10.200 per jaar gedoneerd. Omdat de meeste lidmaatschappen (zoals voor domeinen) met een creditcard voldaan moeten worden, is hier de privérekening van een van de bestuursleden voor gebruikt. Daarnaast is vanuit de bestuursleden alvast wat geld gestort teneinde in het nieuwe jaar wat over voldoende liquiditeiten te kunnen blijven beschikken. Aan het eind van ieder jaar worden de voorgeschoten bedragen en donaties dan met elkaar verrekend.

De besteding van dat geld was als volgt:

	bedrag	ten behoeve van
€	584,70	oprichtingskosten notaris
€	82,25	oprichtingskosten Kamer van Koophandel
€	205,70	aansprakelijkheidsverzekering bestuur
€	36,52	visitekaartjes
€	61,65	kosten domeinen en websites - Your Hosting
€	441,65	kosten domeinen en websites - Wordpress
€	130,53	onderzoek aanpak virtuele vastlegging – Matterport
€	143,94	tijdelijk abonnement Arabisch – Systran
€	643,83	aanschaffing hardware t.b.v. de opnamen door Philippe Pernot
€	4.228,00	aanschaffing hardware t.b.v. de opnamen door Zien 360°
€	(60,00)	cash-back aktie vanwege aanschaf hardware t.b.v. Zien 360° – maar VNM kent geen BTW
€	178,02	bankkosten
€	0,00	boekhoudprogramma – eerste jaar gratis
€	4.108,23	fotograferen en monteren virtueel museum – Zien 360°
€	10.785,02	TOTAAL

Ook uit vorenstaand financieel overzicht is goed te zien dat wij in 2025 nog 'zoekende' waren:

- Om een indruk te hebben van de (on)mogelijkheden van digitale expositieruimten is een aantal

maanden een abonnement op het Amerikaanse bedrijf Matterport genomen. Zowel gelet op de structurele kosten als de omissie dat geen overall indexering beschikbaar is, als – en dat is veel belangrijker – er de kans is dat "*Matterport naar eigen goeddunken op elk moment uw gebruik van de Dienst kan opschorten of beëindigen*", achten wij dit bedrijf voor onze doelstelling ongeschikt. Daarom zijn wij in zee gegaan met het Nederlandse bedrijf Zien 360° en dat voelde vanaf het begin goed.

- Nog als een uitvloeisel van de eerdere gedachte om (in Nederland) een fysiek Nakba Museum op te zetten, werd het Nederlandse domein VirtueelNakbaMuseum.nl gereserveerd. Dat hadden we graag via Wordpress gedaan, maar dat bedrijf registreert geen nl-domeinen. Zodat als tussenstap een nl-domein bij YourHosting werd geregistreerd. Maar toen het fysieke museum van de baan was, lag het internationale 'virtual' voor de hand. Ook dat werd bij YourHosting gedaan, met een koppeling aan Wordpress. Omdat het Nederlandse YourHosting de facturen afschrijft van een bankrekening, maar het internationale Wordpress van een creditcard, zijn de contracten tijdelijk door een der bestuurders privé afgesloten en zijn de bedragen bij de stichting gedeclareerd. In 2026 zal ook een creditcard op naam van de stichting worden aangevraagd en zullen alle contracten overgezet worden op de stichting. Daarbij zal, zoals hiervóór gemeld, ook enige sanering van de domeinen plaatsvinden.
- Heel enthousiast wilden we de teksten op onze website naast in het Nederlands niet alleen in het Engels maar ook in het Arabisch opnemen. Gangbare AI programma's lieten het afweten, zodat een abonnement op het gespecialiseerde Systran is genomen. Al snel bleek echter dat het Arabisch onvoldoende meerwaarde had, zodat het abonnement opgezegd werd. Wellicht dat in de toekomst alsnog besloten wordt om de website ook weer in het Arabisch uit te werken.

2.2. balans – overgenomen uit e-Boekhouden punt nl

Balans t/m 31-12-2025 (3 regels)

  

Code	Omschrijving	Activa	Passiva
<u>0140</u>	Hardware	4.237,90	
<u>1010</u>	Bank AbnAmro NL57 ABNA 0141 8074 23	3.059,33	
<u>1410</u>	Privé opnamen en stortingen		2.125,07 
	Saldo		5.172,16
		7.297,23	7.297,23

2.3. kolommenbalans – overgenomen uit e-Boekhouden punt nl

Kolommenbalans (01-01-2025 t/m 31-12-2025)

XLS

PDF

CSV

Code	Omschrijving	Beginbalans		Proefbalans		Saldibalans		Resultaat		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
	Balans										
0140	Hardware			4.237,90		4.237,90				4.237,90	
1010	Bank AbnAmro NL57 ABNA 0141 8074 23			10.300,00	7.240,67	3.059,33				3.059,33	
1410	Privé opnamen en stortingen				2.125,07		2.125,07				2.125,07
1700	Crediteuren			10.741,01	10.741,01						
	Saldo						5.172,16				
	Resultaat boekjaar										5.172,16
	Totaal Balans	0,00	0,00	25.278,91	20.106,75	7.297,23	7.297,23	0,00	0,00	7.297,23	7.297,23
	Winst & Verlies										
4340	Afschr. Hardware				-633,93	633,93		633,93			
4500	Contributies en abonnementen			777,77		777,77		777,77			
4550	Bankkosten			198,74		198,74		198,74			
4590	Overige verkoopkosten			36,52		36,52		36,52			
4790	Overige kantoorkosten			666,95		666,95		666,95			
5560	Verzekeringen			205,70		205,70		205,70			
7000	Inkopen			4.108,23		4.108,23		4.108,23			
8010	omzet donaties/schenken				11.800,00		11.800,00		11.800,00		
	Saldo					5.172,16		5.172,16			
	Totaal Winst & Verlies	0,00	0,00	5.993,91	11.166,07	11.800,00	11.800,00	11.800,00	11.800,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	31.272,82	31.272,82	19.097,23	19.097,23	11.800,00	11.800,00	7.297,23	7.297,23

2.4. winst & verlies – overgenomen uit e-Boekhouden punt nl

Winst & verlies 01-01-2025 t/m 31-12-2025 (8 regels)

XLS

PDF

CSV

Code	Omschrijving	Verlies	Winst
4340	Afschr. Hardware	633,93	
4500	Contributies en abonnementen	777,77	
4550	Bankkosten	198,74	
4590	Overige verkoopkosten	36,52	
4790	Overige kantoorkosten	666,95	
5560	Verzekeringen	205,70	
7000	Inkopen	4.108,23	
8010	omzet donaties/schenken		11.800,00
	Saldo winst	5.172,16	
		11.800,00	11.800,00

Onze stichting heeft het voordeel dat ook voor 2026 t/m 2029 ieder jaar een schenking van € 10.200 beschikbaar komt. Dat houdt in dat na aftrek van de (ten dele nog te reduceren) vaste lasten (als bankkosten, boekhouding, internet en verzekeringen) voldoende geld overblijft. Daarmee is de continuïteit gewaarborgd, ook als door omstandigheden – zoals hiervóór geduid – qua uitvoering afgeweken moet worden van het Beleidsplan 2024/2028.

3. TEN BEHOEVE VAN DE CULTURELE ANBI STATUS

3.1. overzicht projecten

Ondanks alle inspanningen is er in 2025 slechts één project gerealiseerd: de virtuele presentatie van van het fysieke Palestine Museum & Cultural Centre te Bristol (United Kingdom). Wel is er al de afspraak dat op kosten van onze stichting het nieuwe nu nog in aanbouw zijnde Natural History Museum te Bethlehem (Palestina) door een fotograaf ter plekke gedigitaliseerd zal worden. Voor ons museum is met name de partitie over de geschiedenis van de Nakba van belang, maar ook de presentatie om het gebouw heen als voorbeeld hoe groen Palestina in vroeger jaren was, zal vastgelegd worden.

De nadruk in 2026 zal dus liggen op het geheel digitaal 'bouwen' van het virtueel museum en het experimenteren met een geschikte en attractieve inrichting. Anders dan bij het 'slechts' fotograferen van een bestaand museum, vraagt de digitale inrichting een groter aantal betrokkenen. Aan de hand van een voorlopige themalijst zullen vrijwilligers met kennis van uiteenlopende onderwerpen worden benaderd om daar aan mee te werken. Vervolgens zullen aan de hand van die opzet de opnamen worden gemaakt.

Rotterdam, 5 februari 2026.

Overzicht projecten:

- vastlegging Natural History Museum Bethlehem (Palestina) uitgesteld to voorjaar 2026
- vastlegging Memories Museum Shatila/Beirut (Libanon) mislukt wegens sluiting museum
- vastlegging Palestine Museum & Cultural Centre Bristol (Engeland) zomer 2025 gerealiseerd
- eerste opbouw virtueel digitaal museum voorjaar 2026 zal prototype gereed zijn

Overzicht subsidies en fondsen:

- vooralsnog één donateur van 2025 t/m 2029 € 10.200 per jaar.

Akte van Oprichting / Statuten

- is aan definitieve versie Jaarverslag 2025 toegevoegd.